

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2024-00929

ER REF

Riksbankens yttrande med anledning av samverkan med Finansinspektionen om kontracyklisk kapitalbuffert

2024-10-30

Riksbankens sammantagna bedömning

Riksbankens anser att den kontracykliska kapitalbufferten bör vara oförändrad på dess neutrala nivå om 2 procent för det fjärde kvartalet 2024. Överlag kvarstår bedömningen från augusti 2024 att den nuvarande nivån för den kontracykliska kapitalbufferten reflekterar riskerna i det svenska finansiella systemet och bidrar till bankernas samlade motståndskraft.

Riksbankens utgångspunkter

I Sverige beslutar Finansinspektionen om den kontracykliska kapitalbufferten inom ramen för sitt makrotillsynsansvar, men ska sedan juli 2024 samverka med Riksbanken inför beslutet.¹ I bedömningen av nivån på den kontracykliska kapitalbufferten beaktar Riksbanken motståndskraften hos bankerna, och utvecklingen av såväl strukturella som cykliska systemriskerna i det finansiella systemet. Finansinspektionen tillämpar en positiv neutral nivå – en målsättning att under normala tider hålla den kontracykliska kapitalbufferten på 2 procent. En sådan positiv nivå bidrar till att bankerna har kapital som de vid behov kan använda. Riksbanken delar Finansinspektionens målsättning om en neutral nivå på 2 procent.

Centralt med en god motståndskraft i banksystemet i en osäker tid

Sveriges ekonomi befinner sig sedan en tid tillbaka i en mild lågkonjunktur, och BNP har varit i stort sett oförändrad sedan slutet av 2021. Den makroekonomiska utvecklingen med hög inflation och höga räntor har pressat såväl hushåll som företag, inte minst de med stora lån. Även om utlåningen till hushåll och företag nu visar tecken på att öka något är utvecklingen fortsatt svag. Det har bidragit till att hushållens och företagens skuldsättning i förhållande till BNP och inkomster har fortsatt att minska något, vilket dämpar riskupbyggnaden kopplat till den privata sektorns skulder och reala tillgångar. Det sker dock efter en lång period av riskupbyggnad, och systemriskerna är fortsatt höga.² Det gäller inte minst bankernas exponering mot de högt skuldsatta kommersiella fastighetsföretagen och hushållen.

¹ Se 7 kap. 7 a § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar.

² Se Finansiell stabilitet 2024:1 för en bredare beskrivning av nuvarande risker i det finansiella systemet.

Även om Riksbanken i sin senaste prognos ser en normalisering av konjunkturläget de kommande åren finns det faktorer som kan leda till en sämre utveckling.³ Det finns även inhemska nedåtrisker. Exempelvis kan återhämtningen i ekonomin dröja längre än väntat om efterfrågan fortsätter att utvecklas svagt. Det finns också en fortsatt osäkerhet kopplad till den internationella utvecklingen, bland annat till följd av den geopolitiska oron i Mellanöstern och svaga statsfinanser i flera länder. Därtill bedöms företagskonkurser vara kvar på en hög nivå den närmaste tiden, vilket utgör en förhöjd risk för såväl arbetslösheten som för bankernas kreditförlustreserveringar. I ett dåligt scenario kan sådana trender medföra att systemriskerna materialiseras. Även om räntor har börjat sjunka kommer de framöver vara på högre nivåer än innan 2022, vilket kan innebära en fortsatt utmaning för vissa grupper. Alltså kvarstår risken att bankernas kreditförluster kan stiga från nuvarande låga nivåer.

Trots osäkerheten är riskaptiten på de finansiella marknaderna hög. Aktiemarknaderna har utvecklats starkt efter turbulensen i inledningen av augusti. Ränteskillnader för obligationer har fortsatt att minska och är kring de låga nivåer som gällde före inflations- och ränteuppgången. Det gäller synnerhet för fastighetsföretag. Möjligen är minskningen i ränteskillnader inte helt motiverad utifrån hur riskerna inom den kommersiella fastighetssektorn har utvecklats. Nuvarande riskaptit börjar i större uträkning möjliggöra för företag att ta allt större lån, även om de främst använts för att hantera låneförfall. Rådande osäkerhet innebär dock att de globala finansiella förutsättningarna snabbt kan förändras. Den marknadsturbulens som observerades i inledningen av augusti är en god illustration av det.

De svenska storbankerna bedöms ha ett bra utgångsläge för att hantera högre kreditförluster, eftersom lönsamheten fortsatt är hög och de har god marginal ner till kapitalkraven. Nuvarande kapitalkrav bedöms därför inte begränsa deras handlingsutrymme, vilket talar för att bankerna har kapacitet att upprätthålla kreditutbudet till realekonomin. Den nuvarande buffertnivån ger istället förutsättningar för att i en kris kunna sätta kravet till noll och då öka bankernas avstånd till de bindande kapitalkraven. Det ger bankerna bättre möjligheter att hantera förluster och upprätthålla sin kreditgivning till hushåll och företag.

Sammantaget kvarstår Riksbankens övergripande bedömning från augusti 2024. Även om riskupbyggnaden i det svenska finansiella systemet minskar, är systemriskerna fortsatt höga. Nuvarande buffertnivå på 2 procent reflekterar riskerna och bevarar banksystemets motståndskraft.

På direktionens vägnar:

Erik Thedéen

Monika Gustavsson

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Aino Bunge och Anna Seim) efter föredragning av senior ekonom Ellen Kockum och senior ekonom Niclas Olsén Ingefäldt. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Olof Sandstedt och tillförordnad enhetschef Stefan Laséen medverkat.

³ Se *Penningpolitisk rapport*, september 2024, Sveriges riksbank.